

The background of the cover is a stylized illustration. The top half is a bright red, textured area that looks like a wall or a large building. The bottom half is a dark blue, textured area that looks like a street or a path. A silhouette of a person wearing a hat and a long coat is walking away from the viewer on the path. To the right of the person is a blue cylindrical object, possibly a bollard or a post. The overall style is reminiscent of a painting or a graphic design.

**GILBERT KEITH
CHESTERTON**

**NAPOLEON
Z NOTTING
HILLU**

**Keď krajine
vládnú hlupáci**

EUROPA

**GILBERT KEITH
CHESTERTON**

EUROPA

Vydanie a preklad knihy z verejných zdrojov
podporil Fond na podporu umenia.

U. fond
na podporu
umenia

Gilbert Keith Chesterton *Napoleon z Notting Hillu*

Preklad © Ester Miščík Demjanová 2026

Redakčná úprava a poznámky © Martin Plch 2026

Návrh prebalu a grafická úprava © Martin Vrabc 2026 bee&honey

Sadzba © Milan Beladič (www.beeandhoney.sk) 2026

Ako dvadsiaty ôsmy zväzok edície Liga výnimočných
vydalo © Vydavateľstvo Európa, s.r.o. 2026

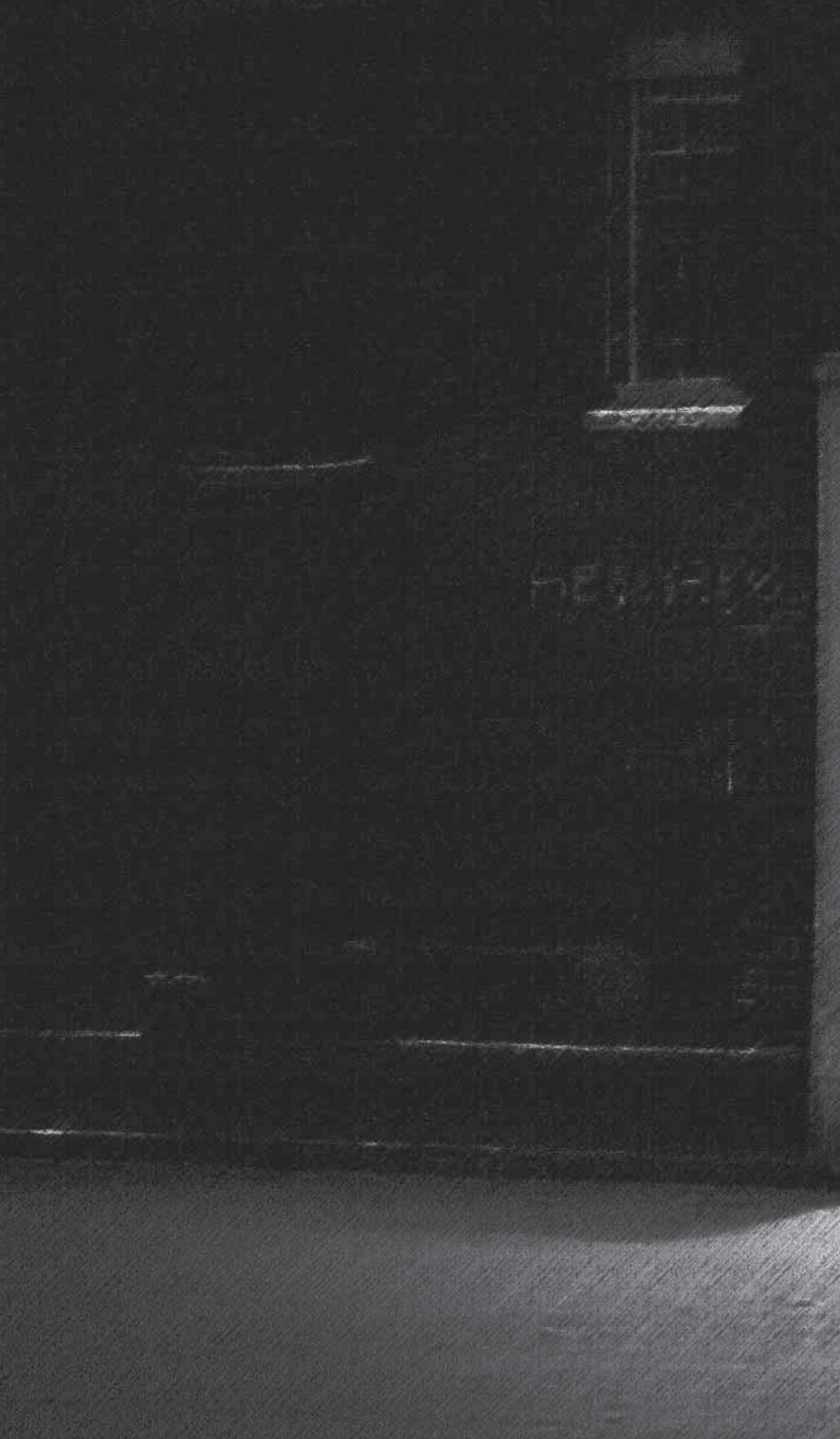
Prvé slovenské vydanie

www.vydavatelstvo-europa.sk

ISBN 978-80-8237-048-8

LIGA
VÝNIMOČNÝCH
ZVÄZOK 28

***NAPOLEON
Z NOTTING
HILLU***

KNIHA PRVÁ

Kapitola prvá

Úvod k umeniu prorockva

Ľudská rasa, ku ktorej sa zaraďuje značná časť mojich čitateľov, hrávala detské hry už od nepamäti a zrejme sa ich bude hrať až do svojho konca, čo je pre hŕstku tých, ktorí vyrástli, pomerne nepríjemné. Jedna z hier, ktoré sa ľudia zvyknú hrať najradšej, nesie meno „Predo mnou tma“, občas ju nazývajú (nepochybne najmä na anglickom vidieku) aj „Oklam proroka“. Hráči si najprv pozorne a úctivo vypočujú predpovede múdrych mužov o ďalšej generácii. Potom počkajú, kým všetci tí múdri muži pomrú a pekne ich pochovajú. Následne idú robiť niečo iné. A to je všetko. Pre nenáročnú ľudskú rasu je to však veľká zábava.

Ľudské bytosti sú totiž ako deti – chcú si robiť veci po svojom, nuž a podobne ako deti sú i tajnostkárske. A odkedy je svet svetom, ešte nikdy nekonali tak, ako by to podľa múdrych mužov bolo nevyhnutné. Hovorí sa, že falošných prorokov ukameňovali. Možno však s väčším pôžitkom a silnejším presvedčením ukameňovali prorokov skutočných. Človek ako jednotlivec môže navonok pôsobiť v podstate celkom rozumne – je, spí a uvažuje. Ľudstvo ako celok je však premenlivé, záhadné, vrtkavé a nádherné. Ľudia sú ľudmi. Skutočným človekom je však žena.

Začiatkom dvadsiateho storočia však hranie hry „Oklam proroka“ začalo byť omnoho náročnejšie než kedykoľvek predtým. Odrazu sa totiž vyrojilo toľko prorokov a prorocietiev, že bolo náročné všetkých tých výmyselníkov prekabátiť. Len čo si niekto robil slobodne a nespútane veci po svojom, hneď mu aj napadlo – čo ak to už niekto predpovedal? Bársaký vojvoda sa sťal pod obraz boží a ani to šplhanie na kandeláber si nemohol poriadne užiť – nie, nie. Nemal totiž vôbec istotu, že práve nenapĺňa niečie prorockvo. Začiatkom dvadsiateho storočia bolo na svete múdrych mužov ako maku. Na múdreho človeka ste narazili na každom rohu, no hlupáka ste museli hľadať. Keď sa

nejaký našiel, zástupy ľudí ho nasledovali ulicami, vážili si ho a hneď mu priradili nejakú vysokú štátnu funkciu. Všetky tieto múdre hlavy pracovali na predpovediach toho, čo sa v tomto storočí bude diať, všetkým to bolo celkom jasné a každá to vedela celkom presne, len škoda, že každá celkom inak. Zdalo sa, že zo starej dobrej hry na oklamanie predkov veľa nebude, pretože ich predkovia veľa nejedli, málo spali a nevenovali sa veciam verejným, a to všetko len preto, aby mohli celé dni a noci rozjímať nad tým, čo budú robiť ich potomkovia.

Pracovný postup prorokov dvadsiateho storočia bol nasledovný. Našli čosi, čo sa dialo už v ich dobe, a vyhlásili o tom, že sa to bude diať aj naďalej, až kým sa nestane niečo nečakané. Neraz k tomu následne dodali, že na nejakom inom zvláštnom mieste takáto výnimočná udalosť už nastala a to je práve pre danú dobu príznačné.

Napríklad taký pán H. G. Wells¹ a ďalší sa domnievali, že budúcnosť sa bude niesť v znamení vedy a že tak ako sa automobil stal rýchlejší ako koč, jedného dňa sa nájde šikovná vecička rýchlejšia ako automobil, a tak to bude pokračovať až donekonečna. Z ich popola povstal doktor Quilp², ktorý zas tvrdil, že človek dokáže cestovať okolo zemegule tak rýchlo, že v nejakej staručkej Hornej Dolnej zapriahne dlhý a priateľský rozhovor, do ktorého prispeje slovom vždy, keď prefičí okolo Zeme. Následne sa hovorilo, že to už vyskúšali na istom apoplektickom³ majorovi, ktorého nechali obiehať svet tak rýchlo, až sa zdalo (obyvateľom akejsi inej planéty), že okolo Zeme krúži pruh bielych bokombrád, brunátnej tváre a tvídu – čosi ako Saturnov prstenec.

-
- 1 Herbert George Wells (1866 – 1946) – anglický spisovateľ a jeden zo zakladateľov žánru science-fiction
 - 2 Doktor Quilp – fiktívna postava z románu Charlesa Dickenssa (1812 – 1870) *Starožitnícky obchod* (*The Old Curiosity Shop*, 1841) použitá tu ako obrazná ilustrácia vizionárskeho človeka..
 - 3 apoplektický – mŕtvicový, náchylný na porážku (pozn. prekladateľky)

V inej škole zas tvrdili pravý opak. Taký pán Edward Carpenter⁴ si myslel, že by sme sa čím skôr mali vrátiť k prírode a žiť jednoducho a pomaly, ako zvieratá. Po ňom prišiel doktor teológie James Pickie (z Pocahontaskej univerzity), ktorý zas tvrdil, že ľuďom by sa hneď polepšilo, keby sa začali pást', prípadne jedlo konzumovali pomaly a neprestajne, podobne ako kravy. Vyhlasoval, že skutočne povzbudivé výsledky dosiahol, keď mestských ľudí po štyroch vyviedol na pastviny pokryté teľacími rezňami. Tolstoj⁵ a humanisti na to odvetili, že svet speje k milosrdnejším postojom a že v svetlých zajtrajškoch nikto nebude mať chuť zabíjať. A pán Mick sa nielenže stal vegetariánom, onedlho vegetariánstvo odsúdil (údajne ide o „prelievanie zelenej krvi tichých živočíchov“) a predpovedal, že ľudia budú v budúcnosti prežívať len o soli. Napokon sa objavil poetický pamflet z Oregonu (kde to vyskúšali) s titulkom „Prečo by mala soľ trpieť?“, čo opäť viedlo k ďalším problémom.

Na druhej strane zas niektorí ľudia predpovedali, že príbuzenské vzťahy sa budú postupne zužovať a utužovať. Taký pán Cecil Rhodes⁶ bol presvedčený, že bez Britského impéria svet nemá žiadnu budúcnosť a že medzi jeho obyvateľmi a zvyškom sveta – medzi Číňanom z Honkongu a Číňanom z inokadiaľ, medzi Španielom z Gibraltáru a Španielom od inakadiaľ – vznikne taká priepasť, ako medzi človekom a nižšími živočíchmi. A jeho impulzívny priateľ, doktor Zoppi („svätý Pavol anglosaxonizmu“), rozjímal na túto tému ešte hlbšie, až napokon dospel k názoru, že kanibalizmus by mal byť definovaný ako pojedanie občana britského impéria, a nie príslušníka iného národa. Nie, tých, podľa neho, treba zabíjať,

4 Edward Carpenter (1844 – 1929) – anglický utopický socialista, básnik, filozof, antológ a raný aktivista za práva homosexuálov a väzenskú reformu, ktorý presadzoval vegetariánstvo

5 Lev Nikolajevič Tolstoj (1828 – 1910) – ruský spisovateľ a filozof; autor slávnych románov *Война и мир* (*Vojna a mier*, 1869), *Анна Каренина* (*Anna Kareninová*, 1877) a *Воскресение* (*Vzkriesenie*, 1899)

6 Cecil John Rhodes (1853 – 1902) – britský podnikateľ a politik; klasický symbol britského koloniálneho imperializmu

pokiaľ možno, čo najhumánnejšie. Jeho zdesenie pri pomyslení na to, že by si dal na večeru obyvateľa Britskej Guyany, len dokazuje, aký nepochopený bol v svojom stoicizme tými, ktorí ho považovali za bezcitného chrapúňa. Nemal to však ľahké. Hovorilo sa o ňom, že tieto svoje názory sa pokúšal demonštrovať i v praxi, avšak žil v Londýne, kde sa mohol žiť jedine talianskymi verklikármi. Skončil nezávideniahodne, pretože len čo s tým uplatňovaním praxe začal, sir Paul Swiller predniesol v Kráľovskej spoločnosti svoj príspevok, v ktorom dokazoval nielen to, že divosi mali plné právo konzumovať svojich nepriateľov, no dokonca i to, že to bolo správne aj z morálneho a hygienického hľadiska, keďže sa ukázalo, že vlastnosti zjedeného nepriateľa prechádzajú na toho, kto si na ňom pochutnal. Predstavu, že v ňom povaha talianskeho verklikára nezadržateľne naberá na rozmeroch, starý dobrý profesor – ak to tak môžeme povedať – nedokázal stráviť.

Ďalším, kto sa pustil do predpovedania budúcnosti, bol pán Benjamin Kidd⁷. Podľa neho bude medzi ľuďmi narastať trend záujmu o budúcnosť a hladu po vedomostiach. Myšlienky sa chytil William Borker, ktorého slová dnes pozná naspamäť hádam každý školáčik a ktoré prezrádzajú, že ľudia budúcnosti budú plakať na hrobch svojich potomkov a turisti si budú prezerat' miesto historickej bitky, ktorá sa má odohrať o niekoľko storočí neskôr.

Nezabudnuteľným bol aj pán Stead⁸, ktorý si myslel, že Anglicko sa v dvadsiatom storočí spojí s Amerikou. Jeho mladý nasledovník, Graham Podge, potom do Americkej únie v svojej vízii zahrnul aj Francúzsko, Nemecko a Rusko, pričom pre Ruskú ríšu pre zjednodušenie používal skratku „Ru“.

7 Benjamin Kidd (1858 – 1916) – britský sociológ, ktorý sa preslávil knihou *Social Evolution* (1894), v ktorej tvrdil, že vývoj spoločnosti poháňajú náboženské presvedčenia, nie rozum ani veda

8 William Thomas Stead (1849 – 1912) – anglický novinár a priekopník investigatívnej žurnalistiky, známy sériou článkov *The Maiden Tribute of Modern Babylon* (*Panenská pocta moderného Babylonu*, 1885), ktoré prispeli k zvýšeniu legálneho veku spôsobilosti k pohlavnému styku z 13 na 16 rokov

Zabúdať netreba ani na pána Sidneyho Webba⁹, podľa ktorého mala budúcnosť medzi ľuďmi vniestť čistotu a poriadok, a jeho úbohého priateľa Fippsa, ktorý sa zbláznil a začal po Anglicku pobehovať so sekerou v snahe odrúbať zo stromov konáre vždy, keď ich nebol na oboch stranách rovnaký počet.

Všetci títo múdri muži všemožne prorokovali, čo sa stane, a všetci to robili rovnako – našli si niečo, čo sa už predtým ukazovalo ako celkom pravdepodobné, a vyhrotili to až na samotné hranice svojej predstavivosti. Takto – a jedine takto – sa podľa nich dala predpovedať budúcnosť. „Vezmite si také prasa,“ povedal doktor Pelkins v jednej svojej hlbokej pasáži, „také prasa o čosi väčšie ako ostatné prasatá, o ktorom podľa nemenného zákona nevyspytateľnosti s určitosťou vieme povedať, že jedného dňa bude väčšie ako slon. Podobne ako keď vidíme záhradu zarastať burinou a púpavou a vieme, že napriek našej všemožnej snahe nezadržateľne táto vegetácia vyrastie až nad naše komíny a obrastie nám celý dom, tak vieme a s úctou musíme uznať, že ak nejaká strana v ľudskej politike počas akéhokoľvek časového obdobia preukazuje značnú aktivitu, bude v nej pokračovať a rásť, až kým sa nedostane rovno do neba.“

A určite by sa dalo povedať, že títo proroci doviedli ľudstvo (ktoré sa ďalej zapálene oddávalo hre „Oklam proroka“) do celkom nevídaných problémov. Urobiť totiž čokoľvek bez toho, aby človek naplnil niektoré z ich proroctiev, bolo takmer nemožné.

Čosi však tým múdрым mužom stále nedalo spávať – bol to ten zvláštny pohľad robotníkov na uliciach, roľníkov na poliach, námorníkov, detí a predovšetkým žien. Mudrci nedokázali pochopiť nehybnú radosť, ktorá sa im zračila v očiach, pretože mali eso v rukáve – celý čas sa s nimi hrali „Oklam proroka“.

9 Sidney Webb (1859 – 1947) – britský socialistický reformátor a zakladajúci člen Fabiánskej spoločnosti, známy svojou vierou v presné, systematické riešenia spoločenských problémov

Títo myslitelia potom rástli a rástli ako zlá burina a kolísali sa zo strany na stranu a kričali: „Čo to len môže byť? Čo to len môže byť? Ako len bude Londýn vyzerat' o sto rokov? Mysleli sme na všetko? Čo také domy postavané hore nohami? Hádam by to bolo hygienickejšie... A chodenie po rukách? Z toho by sme mali ohybnejšie nohy, čo poviete? Mesiac... a automobily... a hlavy nikde...“ A tak sa tam kývali a čudovali sa, až kým nepomreli a pekne ich nepochovali.

Potom sa ľudia vzali a išli si robiť, čo sa im zachcelo. Ani ja tu už, ak dovolíte, nebudem ďalej zatajovať bolestnú pravdu. Ľudia prorokov dvadsiateho storočia naozaj oklamali. Keď sa opona nad týmto príbehom zdvihne o osemdesiat rokov neskôr, Londýn bude rovnaký, ako je dnes.

Kapitola druhá

Muž v zelenom

Hádam tu nemusím siahodlho vysvetľovať, prečo bude Londýn v budúcnosti taký podobný tomu dnešnému. Mal by som však pri rozprávaní radšej sklznúť do pojmov prorockej minulosti a povedať skôr, prečo sa Londýn z čias nášho príbehu tak podobá Londýnu z tých závideniahodných čias, kedy som bol ešte nažive.

Dôvod možno vyjadriť jednou vetou: Ľudia úplne prestali veriť v revolúcie. Všetky revolúcie sú postavené na nejakej silnej myšlienke, napríklad Veľká francúzska revolúcia či tá, ktorá priniesla kresťanstvo. Zdravý rozum nám totiž hovorí, že sa nemôžeme snažiť o zrušenie zabehaných spôsobov, zvykov a konvencií, kým neveríme v niečo, čo im je nadradené, v niečo pozitívne a božské. Anglicko však v dvadsiatom storočí celkom stratilo vieru v čosi takéto. Verilo v čosi, čo ľudia nazývali evolúcia. A tvrdilo, že „všetky teoretické zmeny sa končia krvavo a nudne. Ak sa chceme zmeniť, musíme sa meniť pomaly a opatrne, tak ako zvieratá. Jediné úspešné revolúcie sú tie, ktoré organizuje príroda. V súčasnosti napríklad nevidujeme žiadne konzervatívne hnutie za zachovanie chvostov.“

A niektoré veci sa zmenili. Ako sa hovorí, zišlo z mysle, zišlo z očí. To, čo sa nedialo často, sa nedialo vôbec. Tak napríklad fyzickej sily, ktorá vládne krajine – vojakov a polície – postupne ubúdalo a ubúdalo, až z nej napokon neostalo takmer nič. Ľudia mohli spoločne poľahky tú hŕstku policajtov hnať svinským krokom, no neurobili tak, pretože neverili, že by to bolo na niečo dobré. Nemali totiž už vieru – vieru v revolúciu.

Demokracia bola mŕtva. Nikto nenamietal proti tomu, aby vládnuca trieda vládla. V Anglicku prakticky nastala krutovláda, a nie dedičná. Za kráľa vždy menovali kohosi z úradníckej triedy. Všetkým bolo jedno, ako to urobili. Všetkým bolo jedno, kto to urobil. Kráľ bol vlastne len taký univerzálny tajomník.

Tak sa stalo, že v Londýne bolo akosi mĺkvo. Zavládla tu známa nálada, ktorej sa rád odovzdáva každý Londýnčan – rezignované a trocha neurčité spoliehanie sa na to, že veci sa budú diať tak, ako doteraz. Nebolo dôvodu, prečo by mal hocikto robiť čokoľvek inak, než to robil včera.

Tým pádom ani traja muži, ktorí spolu každý deň spoločne chodili do vládneho úradu, nemali dôvod, aby tak neurobili aj v to zamračené zimné ráno. V týchto časoch sa všade prechádzalo na mechanické postupy, a to najmä vo vládných inštitúciách. Všetci títo úradníckovia sa pravidelne schádzali na svojich miestach. Traja z nich vždy mestom kráčali bok po boku. V okolí ich už dobre poznali – dvaja boli vysokí a jeden nízky. A práve v to ráno ten menší úradník pár sekúnd meškal a nestihol sa k zvyšným dvom pripojiť, keď prechádzali okolo jeho bráničky. Mohol pridať do kroku a dohnať ich. Mohol na nich pokojne zavolať. No neurobil to.

Z nejakého dôvodu, ktorý nepochopíme až do súdneho dňa (a ak by aj k súdeniu všetkých duší došlo, tá myšlienka sa v daných časoch pokladala za uctievanie okultizmu), kolegov nedohnal, no kráčal za nimi. Bol to pochmúrny deň, mali na sebe pochmúrne oblečenie, všetko bolo pochmúrne. Čosi však toho mužička pomklo, aby kráčal ulicu za ulicou, z jednej štvrte do druhej a nasledoval dvoch mužov, ktorých mohol zastaviť vydaním jediného hláska. No v najtajomnejšej knihe života je napísaný istý zákon, ktorý znie takto: Ak sa na čosi pozriete deväťstodeväťdesiatdeväťkrát, nemáte sa čoho obávať. Ak sa však pozriete tisícikrát, hrozí vám, že to uvidíte po prvýkrát.

A tak sa nízky vládny úradníček pozeral na šosy kabátov vysokých vládných úradníkov ulicu za ulicou, roh za rohom, videl len tie ich šosy a šosy, zas a znova šosy. A hoci ani netušil prečo, čosi sa mu stalo s očami.

Odrazu pred ním spiatočky kráčali dvaja čierni draci. Dvaja čierni draci naňho pozerali diabolskými očami. Draci síce kráčali dozadu, no nespúšťali z neho oči. Oči, ktoré videl, boli v skutočnosti len dva gombíky vzadu na kabátoch. Možno si

vzdialene uvedomoval, aké sú zbytočné, a tak sa mu teraz zdalo, že naňho hlúpo zízajú. Medzi šosmi viedla lúnia dračieho nosa a kedykoľvek sa tie šosy zatrepotali vo vetre, draci si olízali papule. Bol to len chvíľkový popud fantázie, úradníckovi sa však do duše vryl navždy. Už nikdy potom nemohol na dvoch mužov v kabátoch pomyslieť inak ako na dvoch dozadu kráčajúcich drakov. Dvomi kolegom potom taktne a delikátne vysvetlil, že hoci si ich neskonalo váži, ich tváre viac nedokáže považovať za nič iné, než za dračie chvosty. Musel uznať, že to boli krásne chvosty, ktoré sa dvíhali vysoko do vzduchu. Ak by sa im vraj niektorý z ich skutočných priateľov chcel pozrieť do tváre, očami im preniknúť do duše, potom by tomu priateľovi museli dovoliť, aby ich obišiel a pozrel sa na nich zozadu. Tam by uvidel dvoch slepých čiernych drakov.

Ale keď dvaja čierni draci vyskočili z hmly pred maličkého úradníka prvýkrát, malo to rovnaký účinok ako akýkoľvek iný zázrak – zmenilo to celý vesmír. Úradníček totiž objavil pravdu, ktorú dnes už poznajú všetci romantici – že dobrodružstvá sa dejú počas pochmúrnych dní, a nie vtedy, keď vonku žiari slnko. Keď sa monotónnosť napne ako struna, potom sa v nej rozoznie skrytá pieseň. Počasie si predtým ani nevšimol, no keď tam naňho zízali tie štyri mŕtve oči, porozhliadol sa okolo a všimol si, že je to tam akési bez života.

Ráno bolo studené a tmavé, bez hmly, no pod snehovým mrakom, ktorý všetko zahalí do zeleného alebo medeného pološera. Svetlo v takéto dni akoby neprichádzalo z oblohy, ale obopínalo sa okolo predmetov samotných. Obloha aj mraky sú ťažké ako obrovské moria a ľudia pod nimi plávajú ako ryby na morskom dne. Londýnska ulica iba dotvára túto podmorskú scénu. Kočiare i drožky vyzerajú ako hlbokomorské prišery s ohnivými očami. Keď tých dvoch drakov stretol, najprv sa vyľakal. Teraz však zistil, že je medzi hlbokomorskými drakmi, ktorí vládnu podmorským hlbínám.

Mladí muži pred ním boli, tak ako on, dobre oblečení. Línie ich kabátov a cylindrov boli luxusne prísne. Moderní fešáci

– a že sú vskutku ohyzdní, len čo je pravda – sú vďaka tejto luxusnej prísnosti obľúbenými modelmi novodobých kresliarov. Pán Max Beerbohm¹⁰ túto prísnosť obdivuhodne vystihol, keď hovoril o „istej harmónii tmavej látky a prísnej dokonalosti ľanu“.

Kráčali krokom postihnutého slimáka a prihovárali sa jeden druhému s dlhokánskymi prestávkami, vetu utrúsili zhruba pri každom šiestom kandelábri.

Vliekli sa popod pouličné lampy, vyzerali tak strnulo, že by sa s trochou fantázie hádam dalo povedať, že to pouličné lampy sa vliekli okolo nich, ako vo sne. V tom sa za nimi odrazu rozbehol ten ich malý kolega a povedal:

„Chcem sa dať ostrihať. Neviete náhodou, kde vedia poriadne strihať vlasy? Pravidelne si ich dávam strihať a ony mi pravidelne zas dorastú.“

Jeden z vysokých mužov sa naňho zahľadel s výrazom utrpenia mladého prírodovedca.

„Aha, ale veď tu je nejaký podnik!“ zvolal mužiček s prosotudouchou radosťou, keď sa pred nimi odrazu z toho pološera vynorilo vyduté sklo ožiareného výkladu módného kaderníckeho salónu. „Ako by som to... na svojich potulkách Londýnom narážam na kaderníctva na každom rohu. Obedovať by sme spolu mohli u Cicconaniho. Viete, ja mám kaderníctva neskonale rád. Stokrát lepšie ako tie odporne mäsiarstva.“ A zmizol vo dverách.

Muž menom James za ním dlho civel cez monokel, ktorý mal zarazený do oka.

„Čo si, dočerta, o tom chlapíkovi myslíš?“ spýtal sa svojho spoločníka, bledého mládenca s nosom dohora.

Ten o tom svedomito niekoľko minút premýšľal a potom povedal:

„Asi ako dieťa spadol na hlavu.“

10 Max Beerbohm (1872 – 1956) – anglický esejista, parodista a karikaturista, známy dramatický kritik, humorista a autor. Svoje diela zvykol ilustrovať karikatúrami.

„Nie, nie. To nebude tým,“ odvetil ctihodný James Barker. „Vieš, Lambert, niekedy sa mi zdá, že on asi bude umelec.“

„Kravína!“ zvolal pán Lambert stručne.

„Musím sa priznať, že sa v ňom nevyznám,“ pokračoval zahĺbene Barker. „Keď otvorí ústa, vždy povie takú neopísateľnú volovinu, že nazvať ho bláznom by znamenalo uraziť všetkých bláznov. Je to však čudák aj v inom smere. Vedel si, že je majiteľom jedinej zbierky japonských lakov v Európe? Videl si niekedy jeho knihy? Všakovakí grécki básnici a stredovekí Francúzi, na akých si len spomenieš. A bol si niekedy uňho doma? Keď k nemu vojdeš, akoby si vstúpil do ametystu. A on sa pomedzi to všetko prechádza a rozpráva ako taký trufo.“

„Ach, nech idú všetky knihy do horúcich pekiel! A s nimi aj celá vládna správa,“ povedal prostý pán Lambert s priateľskou úprimnosťou. „Toto by predsa mala byť tvoja parketa. Čo si o ňom myslíš?“

„Nevyznám sa v ňom,“ odvetil Barker. „Ak ale chceš vedieť môj názor, povedal by som, že sa vyžíva v nezmysloch, či – ako sa hovorí – v umeleckom bláznení a tak podobne. A som hlboko presvedčený, že už narozprával toľko nezmyslov, až sa mu to v hlave celkom poplietlo, a teraz chudák sám netuší, čo je výmysel a čo pravda. Obišiel svet logiky a reality, až dorazil tam, kde sa západ a východ zlievajú do jedného a vrcholová hlúposť je postavená na roveň rozumu. Pre tieto jeho psychologické hry však nenachádzam vysvetlenia.“

„To veru nenachádzaš,“ povedal úprimne pán Wilfrid Lambert.

Keď dlhými ulicami postupovali k reštaurácii, medené šero sa pomaly vyjasňovalo do bledožlta, a kým tam dorazili, obrysy ich postáv už sa dali zreteľne rozoznať v dennom svetle zimného dňa. Ctihodný James Barker, jeden z najmocnejších úradníkov anglickej vlády (v tom čase už vlády celkom úradníckej), bol štíhly a elegantný mladý muž s nevýraznou, no peknou tvárou a neradostnými modrými očami. Bol

mimoriadne intelektuálne obdarený, a to spôsobom, ktorý človeku pomáha stúpať od trónu k trónu a umrieť ovešaný poctami, no bez toho, aby kedy pobavil či osvietil myseľ jediného človečika. Wilfrid Lambert, mladík s nosom, ktorý vyzeral, že mu ukradol kus tváre, k rozvoju ľudského ducha taktiež prispel poskromne, mohol sa však so všetkou cťou vyhovoriť na to, že je hlupák.

Lamberta by sme mohli nazvať pojašencom, no Barkera – so všetkou tou svojou múdrosťou – by bolo najpresnejšie nazvať hlupákom. Pojašenosť i hlúposť však celkom vybledli v prítomnosti strašných a tajomných pokladov bláznivosti zjavne skrytých v postavičke, ktorá ich čakala pred reštauráciou U Cicconaniho. Mužiček menom Auberon Quin mal črty bábätka a sovy. Okrúhlu hlavu a oči akoby mu príroda narysovala kružidlom. Vďaka rovným tmavým vlasom a dlhému kabátu badateľne pripomínal detskú drevenú figúrku Noa z Noemovej archy. Keď prišiel medzi ľudí, ktorí ho nepoznali, neraz si ho pomýlili s chlapčiatkom, ktoré si chceli rovno usadiť na kolená. Až kým neotvoril ústa a ľudia vôkol neho si neuvedomili, že malé chlapča by pôsobilo inteligentnejšie.

„Ale som sa načakal,“ povedal Quin mierne. „Až sa čudujem, že vás tu vidím.“

„Prečo?“ zahľadel sa naňho Lambert uprene. „Sám si nám povedal, aby sme sem prišli.“

„Aj moja mamička zvykla ľuďom hovoriť, aby niekam prišli,“ vyjadril sa mudrc.

Už-už sa chystali s rezignovanými tvármi vojsť do reštaurácie, odrazu ich však upútalo čosi na ulici. Bol to chladný a taký nijaký deň, no počasie sa celkom vyjasnilo a po fádnej hnedej drevenej dlažbe a medzi jednotvárnymi sivastými terasami sa pohybovalo čosi, čo by ste možno nenašli v celom Anglicku – človek oblečený v jasných farbách. Za ním sa tiahol menší dav.

Bol to vysoký a dobre stavaný muž vo vojenskej uniforme žiarivej zelenej farby, vyšívanej striebornou niťou. Z ramena